

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ROMANTİK İLİŞKİLERDEKİ BENLİK DEĞİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF UNIVERSITY STUDENT'S SELF CHANGE IN ROMANTIC RELATIONSHIPS

Merih DEMİRKOL¹

Başvuru Tarihi:23.06.2022 Yayına Kabul Tarihi: 07.12.2022 DOI: 10.21764/maeuefd.1134810
(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişki içerisinde iken partnerlerinin etkisiyle benliklerinde meydana gelen pozitif ve negatif değişimlerin, benliğin farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri ve kişilerarası ilişkilerde affetme değişkenleri ile yordanabilirliği araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini çeşitli devlet ve vakıf üniversitelerinde lisans eğitimlerine devam etmekte olan 150 kadın 150 erkek öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın bağımsız değişkenlerinin, bağımlı değişken olan romantik ilişkilerde ilişkisel benlik değişiminin alt boyutlarını ne düzeyde yordadığını belirlemek amacıyla hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Tüm değişkenler birlikte iken Ben Pozisyonu ve Durumu Affetmenin Benlik Genişlemesi' ndeki varyansın % 23.2'sini pozitif yönde; Durumu Affetme ve Olumluya Odaklanma'nın Benlik Daralması'ndaki varyansın % 23.4'ünü pozitif yönde; Durumu Affetme ve Olumluya Odaklanma'nın Benlik Budanması'ndaki varyansın % 15.6'sını pozitif yönde; Ben Pozisyonu (negatif yönde) ve Olumluya odaklanma (pozitif yönde) değişkenlerinin ise Benlik Kirlenmesi'ndeki varyansın %23.8'ini açıkladığı bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: *İlişkisel benlik değişimi, benliğin farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri, kişilerarası affetme.*

Abstract: In the current study, the predictability of positive and negative changes that occur in one's self by the influence of partners in a romantic relationship was investigated in terms of differentiation of self, gender roles and forgiveness in interpersonal relationships. The sample of the study consisted of 150 female and 150 male students continuing their undergraduate education at various state and foundation universities. Hierarchical regression analysis was conducted to determine to what extent the independent variables of the study predicted the sub-dimensions of relational self-change in romantic relationships, which is the dependent variable. When all the variables are taken altogether, 23.2% of the variance in Self Expansion was explained positively by Forgiveness to Status and Self Position; 23.4% of the variance in Self Contraction was explained positively by Forgiveness to Status and Focusing on Positive; 15.6% of the variance in Self Pruning was explained positively by Forgiveness to Status and Focusing on Positive; lastly the Self Position (negatively) and Focusing on Positive (positively) explained 23.8% of the variance in Self Adulteration.

Keywords: *Relational self-change, differentiation of self, gender roles, forgiveness in interpersonal relationships*

¹ Uzman Klinik Psikolog Merih DEMİRKOL, T.C. Sağlık Bakanlığı, Şehit Sait Ertürk Devlet Hastanesi, Psikiyatri Polikliniği, Ankara, s.merih.demirkol@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-5305-135X

Giriş

Sosyal ve romantik ilişkiler içerisinde olmak insan olmanın ve insan yaşamının en doğal sonucudur. Diğerleri ile kurduğumuz ilişkilerin niteliği ve istikrarı bizim kişisel gelişimimiz, içsel zenginliğimiz, doğrudan bedensel ve ruhsal sağlığımız ile yakından ilişkilidir. İlişkiye olan ihtiyaç insanın doğumundan itibaren başlar ve ölüncüye kadar da devam eder. Bu süreç içerisinde kurulacak ilişkilerin hangi ihtiyaçları karşılayacağı değişim gösterir. Örneğin bireyin bebeklik döneminde birincil bakım veren ile kurduğu ilişki daha çok beslenme, korunma, sevilme, güvende hissetme ve bedensel ihtiyaçlarının giderilmesine dayanırken; ergenlik ve yetişkinlik döneminde kurduğu ilişkilerde ise daha farklı ihtiyaçları karşılanmaktadır.

Yök (2018-2019) istatistik raporuna göre ülkemizde 7 milyon 740 bin 502 üniversite öğrencisi çeşitli devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim görmektedir. Bu da genç yetişkin nüfusumuzun hatırı sayılır bir kısmını üniversite öğrencilerinin oluşturduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle onların içinde buldukları gelişimsel döneme ait gereksinimleri ve bu gereksinimlerin karşılanamamasına bağlı olarak yaşadıkları güçlükleri iyi anlamak ve çözüm üretmek hem birey odaklı ruh sağlığı hem de toplumsal ruh sağlığı hizmetleri açısından büyük önem taşımaktadır. Chickering ve Reisser (1993) üniversite öğrencilerinin yaşadıkları adaptasyonel ve gelişimsel problemlerini anlama ve sınıflandırma amacı ile “yetkinlik geliştirme, duyguları yönetme, özerklik geliştirme, olgun kişilerarası ilişkiler kurabilme, kimlik bütünlüğü, amaç geliştirme ve bütünlüğü geliştirebilme” olarak isimlendirdikleri “7 Kimlik Gelişimi Vektörü” modelini ortaya koymuşlardır. Bu vektörlerin her birinin hangi kazanımları gerektirdiği incelendiğinde, hemen hepsinin romantik ilişki ihtiyacı ile ilişkili olduğu görülecektir. Genellikle evlerinden ve ailelerinden ayrılıp, bilmedikleri bir şehre gelmek durumunda kalan üniversite öğrencileri, girdikleri yeni sosyal ortamlarda kendilerine yer edinme, arkadaşlık ilişkileri başlatabilme ve sürdürebilme, sorumluluk alma, barınma, beslenme gibi ihtiyaçlarını karşılayabilme, finansal kaynaklarını iyi yönetebilme, evden ve aileden uzak olmanın güçlüklerine dayanabilme, akademik anlamda başarılı olabilme, kariyer planları yapabilme gibi pek çok zor görevle karşı karşıya kalmaktadır (Arlı, 2013; Gizir, 2010). Bu güçlükler onu bir romantik ilişkiye daha da ihtiyaç duyar hale getirmektedir. Bu noktada kritik olan, partnerin kendisine iyi gelip gelmediğini, partnerden zarar görüp görmediğini iyi analiz edebilmektir. Üniversite öğrencilerinin çoğu kendi değer yargılarına, yaşamsal amaçlarına ve özerkliğine saygı duymayan, kişilik ve benlik gelişimi konusunda kendisini kısıtlayan ve hatta psikolojik ve fiziksel anlamda istismar eden partnerle olan

ilişkilerini, akılcı bir şekilde değerlendiremediklerinden bu ilişkileri sürdürmeye devam etmektedirler. Görüldüğü üzere romantik ilişkiler genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri için önemli bir ihtiyaç olmanın yanı sıra kişilik ve benlik gelişimlerini de büyük ölçüde etkileyen bir ilişki biçimidir. Her ilişki birey üzerinde, partnerin bilinçli manipülasyonları ve karşısındakini bilinçli olarak değiştirme çabasıyla bağımsız olarak da spontan akış içerisinde değişiklikler yaratmaktadır. Yani her ilişki bireyin kendisine ait benlik algısında olumlu ya da olumsuz farklılaşmalara yol açmaktadır (McIntyre ve diğ., 2015). Romantik ilişkilerin benlik üzerindeki etkilerini açıklamaya yönelik pek çok çalışma mevcutken; doğrudan romantik ilişkinin “benlik değişimi” üzerindeki etkilerini açıklayan dökümanların eksikliği Mattingly ve arkadaşlarının (2014) İki Boyutlu İlişkisel Benlik Değişimi Modeli’ni geliştirmelerini sağlamıştır. Bu modele göre benlik değişimi “yön” ve “değerlik” olmak üzere iki ayrı boyutta gerçekleşir. Yön boyutu benlik kavramı içerisindeki artma ve azalmayı ifade ederken; değerlik boyutu benliğin olumlu ya da olumsuz yönde değişmesini ifade etmektedir. Örneğin “Partnerim beni daha iyi bir insan yapıyor.” veya “Onunlayken olduğum kişiyi seviyorum.” diyebilen biri yaşadığı romantik ilişkinin ve partnerinin benliğinde olumlu değişimler sağladığını ifade ederken; “Olumlu özelliklerim azaldı.” veya “Daha fazla olumsuz özelliğe sahip oldum.” diyen biri ilişkisinin ve partnerinin benliğini olumsuz yönde değiştirdiğini ifade etmektedir. İlişkide benlik değişimi kavramının dört ayrı boyutu olduğu ifade edilmiştir. Olumlu özelliklerin artması “benlik genişlemesi”, olumlu özelliklerin azalması “benlik daralması”, olumsuz özelliklerin artması “benlik kirlenmesi” ve son olarak olumsuz özelliklerin azalması “benlik budanması” ismi verilen alt boyutlarla sınıflandırılmıştır. ‘Romantik ilişkilerde ilişkisel benlik değişimi’ kavramı çerçevesinde üniversite öğrencilerinin yaşadıkları romantik ilişkilerin, onların benlik gelişimlerini nasıl etkilediği konusunda farkındalık kazanmalarının ruhsal sağlıkları açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

İlişkisel benlik değişimi ile oldukça ilişkili olduğu düşünülen *Benliğin Farklılaşması* kavramı, bireyin başkalarının etkisi altında kalmadan kendi kararlarını kendisinin alabilmesi ve duyguları ile düşüncelerini birbirinden ayırt edebilmesi anlamına gelmektedir (Bowen, 1985). Benliğin farklılaşması ve romantik ilişkiler ya da evlilik ilişkisine ilişkin çalışmalar incelendiğinde: evlilik ilişki kalitesi ve benliğin farklılaşması arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu (Kalkan ve Aydoğan, 2019); benliğin farklılaşmasının çift uyumunu, depresyon, kaygı ve stresi anlamlı düzeyde yordadığı (Polat ve İlhan, 2018) görülmüştür. Yurtdışı alanyazın incelendiğinde Bartle ve Rosen (1994) düşük benlik farklılaşması düzeyinin yakın ilişkilerde istismar eden taraf olmak

için risk faktörü olduğunu ortaya koymuşlardır (Rosen, Bartle-Haring ve Stith, 2001). Scuhubert, Protinsky ve Veirs (2002) ise Benliğin farklılaşmasının alt boyutlarından olan partnerle iç içe geçmenin (partner fusion) yüksek olmasının, erkekler için şiddetin uygulayıcısı olma ihtimalini artırdığını belirtmişlerdir. Bu bilgiler ışığında romantik ilişkilerde benlik değişimini incelerken, Bowen'ın benliğin farklılaşması kavramının araştırmaya dahil edilmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıların da gençlerin romantik ilişkilerdeki tutum ve davranışlarını, partnerlerine yaklaşımlarını, dolayısıyla ilişki içerisinde birbirlerinin benliklerine sağladıkları katkıları ya da birbirlerinin benliklerinde neden oldukları tahribatları etkileyeceği düşünülmektedir. Literatürde, kadına ve erkeğe, cinsiyetlerine bağlı olarak atfedilen olumlu veya olumsuz bütün rollerin kişilerin hangi konularla ilgileneceklerini, eğitim ve iş yaşamlarını, işlevselliklerini, sosyal yaşantılarını, özellikle karşı cinsle yönelik tutumlarını ve kuracakları yakın ilişkilerini etkilediği (Sakallı, 2003); bunlara ek olarak romantik ilişki içerisindeki bireylerin, cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının, birbirlerinin benlik değişimi süreçlerini farklı şekillerde etkileyeceği belirtilmiştir. Örneğin cinsiyet rollerine ilişkin ayrımcı ve düşmanca tutumların benlik değişimi üzerinde olumsuz etkileri olduğu, daha eşitlikçi tutumların ise benlik değişimine olumlu yönde katkı sağladığı ortaya konmuştur (Dinçer, 2017).

Türkçe alanyazın ve yurtdışı alanyazın incelendiğinde romantik ilişkilerde affedici olmanın ilişki istikrarı, ilişki doyumu, ilişkiyi sürdürme ile ilişkili olduğu bilinmektedir (Alagart, Bolen ve Nugent, 2016; Eker, 2019). Affedici olmanın ilişkiyi sürdürme ile ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda, çiftlerin birlikte geçirdikleri süre artmakta ve birbirlerinin kişilik yapılarına, benlik değişimlerine olan etkileri de kritik hale gelmektedir. *Affetme eğilimi* ve doğrudan benlik değişimi değişkeni ile yapılan herhangi bir araştırmaya rastlanmamakla birlikte; benlik değişimi ile ilişkili olabilecek benlik saygısı (Gündüz, 2014), koşulsuz kendini kabul etme (Gökmen ve Çakır, 2019), öznel iyi oluş (Öztürk Serter, 2018), psikolojik sağlamlık (ego resilience) (Çapan, 2017), öz düzenleme ve benlik tükenmesi (Myerberg, 2011), benlik bütünlüğü (Dezutter, Leijssen ve Toussaint, 2014), öznel ve ilişkiyel iyi oluş (Massengale, Choe ve Davis, 2017) gibi değişkenler ile affetme arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmalara rastlanmaktadır. Sonuçlar genel olarak özetlenecek olursa affetme ve benliğe ilişkin olumlu alt boyutlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yukarıda açıklanan gerekçeler ve değişkenler arasındaki ilişkiler sebebi ile Romantik ilişkilerde benlik değişiminin benliğin farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri ve affetme açısından incelenmesidir.

Genç yetişkinlik döneminde deneyimlenen romantik ilişkiler bireylerin kimlik ve kişilik gelişiminde kritik rol oynamaktadır (McNamara Barry, Madsen, Nelson ve Badger, 2009). Ergenlik döneminde yaşanan travmatik romantik ilişkilerin, yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerin de belirleyicisi olduğunu (Fincham ve Cui, 2011); herhangi bir ilişkide incitici deneyimler yaşamanın, ilerleyen dönemlerde yeniden yakın ilişki yaşama konusunda caydırıcı etki yarattığını ve kaçınmalara yol açtığını gösteren çalışmalara da rastlanmaktadır (Hazan & Shaver, 1987; Büyüksahin, 2006; Öngün ve Ünsal, 2018). Yurtdışında ve ülkemizde yürütülen araştırmalarda, ilişki problemlerinin, üniversitelerin psikolojik danışma merkezlerine yapılan başvuruların büyük bir kısmını oluşturduğu görülmektedir (Schweiter, 1996; Özbay, 1997; Ültanır, 1998; Bilgin, 2000; Karagüven, 2001; Akaydın, 2002; Türk Üniversite Gençliği Araştırması, 2003; Erdoğan, Şanlı ve Bekir, 2005; Erkan, Cihangir Kaya, Terzi ve Özbay, 2011; Aluede, Imhonde ve Eguavoen, 2006; Doğan, 2012). Gençler romantik ilişkileri bu kadar hayatlarının merkezine koyduklarından, elbette yaşadıkları ilişki ve partnerleri kendilerine dair benlik algılarını da olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Her ilişkinin, kişide olumlu ya da olumsuz davranış, düşünce, tutum değişikliklerine yol açacağı, bireyin kişisel gelişimine çeşitli katkılarda bulunacağı ya da tam aksine bir takım kısıtlamalara, sınırlılıklara neden olacağı ön görülmektedir. Tüm bu değişikliklerin, ilişkinin aktörleri tarafından fark edilmesinin, ilişkiyi sürdürme ya da sonlandırma kararı alma noktasında kritik önem taşıdığı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma Hacettepe Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik araştırmalar Etik Kurulu'nun 31.03.2022 tarih ve E-35853172-300-00002111786 sayılı izni ile, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerdeki benlik değişimlerinin, benlik farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri ve affetme değişkenleri tarafından yordayıp yordamadığını belirlemeyi amaçlayan nicel ve betimsel bir araştırmadır. Araştırmada, söz konusu değişkenler arasındaki ilişkilere odaklanıldığından ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir.

Çalışma Grubu

Lisans öğrencisi olmak, 18 yaşını doldurmuş olmak ve en az 1 ay süre ile geçmişte ya da devam etmekte olan romantik ilişki deneyimine sahip olmak, katılımcı olmak için ön koşul olarak kabul edilmiştir. Katılımcıların yaşı için üst limit belirlenmemiş olup; örnekleme yöntemi olarak Uygun Örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 150'si kadın (%50) ve 150'si erkek (%50) öğrenci olmak üzere toplam 300 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Demografik bilgi formu. Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formunun içeriğinde katılımcının cinsiyeti, yaşı, ailesinin sosyoekonomik düzeyi, annesinin eğitim düzeyi, uzun süre yaşadığı yer (büyükşehir, il, ilçe, köy, kasaba) gibi bilgiler yer almıştır.

Türkçe romantik ilişkide benlik değişimi ölçeği. *Benlik genişlemesi, benlik daralması, benlik budanması ve benlik kirlenmesi* olmak üzere dört alt boyuttan oluşan ölçek; Dinçer, Ekşi ve Aron (2017) tarafından romantik ilişkilerde benlik değişimini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin kuramsal temelleri Mattingly ve arkadaşlarının (2014) “İki Boyutlu İlişkisel Benlik Değişimi Modeli” ne dayanmaktadır. TRİBDÖ; benlik genişlemesi alt boyutu 5 madde, benlik daralması 5 madde, benlik budanması 3 madde ve benlik kirlenmesi 3 madde olmak üzere toplam 16 maddeden oluşan 7’li likert tipi bir ölçektir (Dinçer, 2017).

Türkçe Romantik İlişkilerde Benlik Değişimi Ölçeği'nin cronbach alfa değerleri benlik genişlemesi için .80, benlik daralması için .85, benlik budanması için .74 ve benlik kirlenmesi için .61 olarak tespit edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, öz-değeri 1’den büyük olan dört faktör (benlik genişlemesi, benlik daralması, benlik budanması, benlik kirlenmesi) belirlenmiştir. Faktör yüklerinin tamamının .43 ve üstü olduğu görülmüştür.

Benliğin farklılaşma envanteri kısa form. Drake ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen Benliğin Farklılaşması Kısa Formu'nun (BFE-KF) Türkçe'ye uyarlama ve standardizasyon çalışmasını Sarıkaya, Boyacı, İlhan ve Aldemir (2018) yürütmüştür. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda BFE-KF'nin dört alt boyuttan oluştuğu teyid edilmiştir. Bu alt boyutlar Ben Pozisyonu, Duygusal Tepkisellik, İç İç Geçme ve Duygusal Kopma olarak isimlendirilmiştir. Ölçek 20 maddeden oluşmakta olup; 6’lı Likert tipi şeklinde seçeneleştirilmiştir. Toplam puanı için iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .83 iken, alt ölçeklere ait iç tutarlık katsayıları .61 (Ben Pozisyonu alt ölçeği) ile .78 (Duygusal Tepkisellik alt ölçeği) arasında değişmektedir. İki hafta

sonrasında yapılan tekrar uygulamasında elde edilen güvenilirlik katsayılarının ise BFE-KF toplam puanı için .86; alt ölçekler için .80 (Duygusal Tepkisellik alt ölçeği) ile .70 (İç İçe geçme alt ölçeği) arasında olduğu tespit edilmiştir.

Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği. 38 maddeden oluşan ve üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin yaklaşımlarını değerlendirmek amacıyla Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011) tarafından geliştirilen ölçek, beşli Likert tipi şeklinde seçeneleştirilmiştir. Yüksek puanlar cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutumu, düşük puanlar ise geleneksel tutumu ifade etmektedir. Beş alt boyuttan oluşan ölçeğin toplam iç güvenilirlik katsayısı .92 olarak belirlenmiştir. Alt boyutlar ve Cronbach α değerleri sırası ile: Eşitlikçi cinsiyet rolü .78, kadın cinsiyet rolü .80, evlilikte cinsiyet rolü .78, geleneksel cinsiyet rolü .78, erkek cinsiyet rolü .72 olarak belirlenmiştir.

Kişilerarası ilişkilerde affetme ölçeği. Kaya (2019) tarafından yetişkinlerde affetmeyi ölçebilmek amacıyla geliştirilen ölçek 14 maddeden oluşmakta olup Durumu Affetme, Soruna Yönelme ve Olumluya Odaklanma olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Toronto Empati Ölçeği ile .51, İletişim Becerileri Ölçeği ile .54 benzer ölçek geçerliğine sahiptir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .85, test tekrar test güvenilirlik değeri ise .82 olarak bulunmuştur. Faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları sırası ile .86, .83 ve .85 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 23 programı kullanılmıştır. Tüm araştırma değişkenleri cinsiyet, gelir düzeyi, anne eğitim düzeyi, yaşanan yerleşim yeri gibi demografik değişkenler açısından Bağımsız Örneklem T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Bunlara ek olarak araştırma değişkenleri arasındaki korelatif ilişkiler, Korelasyon Analizleri ile değerlendirilmiştir. Son olarak araştırmanın bağımlı değişkeni olan romantik ilişkilerdeki ilişki benlik değişiminin diğer bağımsız değişkenler tarafından yordanıp yordanmadığını belirlemek üzere Aşamalı (hiyerarşik) Regresyon Analizi yapılmıştır.

Araştırmamızın değişkenlerinden olan Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği için çarpıklık ve basıklık değeri (.208 ve 5,131)+2 ile -2 aralığının dışında olduğundan, bu değişken non-parametrik test olarak kabul edilip analizler bu bilgi çerçevesinde yapılmıştır.

Bulgular

Demografik Değişkenlere İlişkin Analizler

Araştırma değişkenlerinin cinsiyet açısından değerlendirilmesi.

Yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre Benliğin Farklılaşması Ölçeği' nin **Ben Pozisyonu** alt ölçeğinde (BFEBP) katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($t = -2.567$, $p = .011$). Erkek üniversite öğrencilerinin ($X = 4.2822$, $SS = 1.14$) Ben Pozisyonu alt ölçek puanları, kadın üniversite öğrencilerinin ($X = 3.9567$, $SS = 1.05$) puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Kişilerarası İlişkilerde Affetme Ölçeğinin **Durumu Affetme** (KIAODA) alt boyutunda kadın katılımcılar ($X = 3.2440$, $SS = 1.06$) ve erkek katılımcılar ($X = 3.5093$, $SS = 0.97$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t = -2.250$, $p = .025$). Bu sonuçlara göre, erkek üniversite öğrencilerinin durumu affetme eğilimlerinin kadın üniversite öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin **Benlik Daralması** (TRIIBDBD) alt ölçeğinden alınan puanlar karşılaştırıldığında; erkek katılımcıların ($X = 3.1747$, $SS = 1.58$) Benlik Daralması düzeyinin, kadın katılımcılardan ($X = 2.6987$, $SS = 1.59$) anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür ($t = -2.593$, $p = .010$).

Normal dağılım göstermeyen Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumları Ölçeği'nin alt boyutlarının cinsiyet açısından karşılaştırılması Mann-Whitney U testleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu analizlere göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği'nin **Eşitlikçi Cinsiyet Rolü** (TCRTO1ECR) alt boyutunda kadın katılımcıların (MeanRank=175.25, SR=26288) aldıkları puanlar, erkek katılımcıların puanlarından (MeanRank=125.75, SR=18862) anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($U = 7537$, $p = .000$).

Erkek katılımcıların (MeanRank=170.48, SR=25571.5) **Evlilikte Cinsiyet Rolü** (TCRTO3ECR) alt ölçeğinden aldıkları puanlar kadın katılımcıların aldıkları puanlardan (MeanRank=130.52, SR=19578.50) anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($U = 8253.5$, $p = .000$).

Geleneksel Cinsiyet Rolü (TCRTO4GCR) alt ölçeğinde erkek katılımcıların (MeanRank=179.53, SR=26930), kadın katılımcılara (MeanRank=121.47, SR=18220) göre daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür ($U = 6895$, $p = .000$).

Son olarak **Erkek Cinsiyet Rolü** (TCRTO5ECR) alt ölçeğinde erkek katılımcıların (MeanRank=161.32, SR=24197.5) aldıkları puanlar, kadın katılımcılardan (MeanRank=139.68, SR=20952.5) anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($U=9627.5$, $p=.022$).

Araştırma değişkenlerinin gelir düzeyi açısından değerlendirilmesi.

Katılımcıların gelir düzeyine ilişkin Demografik Bilgi Formunda yer alan 6 seçenek (2 bin altı ve 2-4 bin aralığı, düşük gelir düzeyi; 4-7 bin aralığı ve 7-10 bin aralığı, orta gelir düzeyi; 10-20 bin aralığı ve 20 bin üzeri, yüksek gelir düzeyi şeklinde), bulguların daha sistematik şekilde yorumlanması açısından düşük gelir düzeyi, orta gelir düzeyi ve yüksek gelir düzeyi şeklinde yeniden gruplandırılarak ANOVA analiz yöntemi ile incelenmiştir.

Yapılan ANOVA sonuçlarına göre Kişilerarası ilişkilerde Affetme Ölçeği'nin **Durumu Affetme** (KIAODA) alt boyutunda gruplar arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur [$F(2, 297) = 7$; $p = .000$]. Gruplar arasındaki farkı belirlemek amacıyla yapılan post hoc analizlerinden LSD analizi sonuçlarına göre yüksek gelir düzeyi ve orta gelir düzeyindeki katılımcıların durumu affetme eğilimlerinin düşük gelir düzeyindeki katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Kişilerarası İlişkilerde Affetme Ölçeği'nin **Soruna Yönelme** (KIAOSY) alt ölçeğinde de benzer şekilde yüksek gelir düzeyi ve orta gelir düzeyindeki katılımcıların soruna yönelme eğilimlerinin, düşük gelir düzeyindeki katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür [$F(2, 297) = 3,275$, $p = .000$].

Parametrik dağılım göstermemesi nedeniyle Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği'nin alt ölçekleri gelir düzeyine göre incelenirken analiz yöntemi olarak Kruskal Wallis Testi, hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu belirlemek içinse post hoc analizlerinden Tamhane analiz yöntemi kullanılmıştır. Sonuçlara göre **Eşitlikçi Cinsiyet Rolü** (TCRTO1ECR) alt ölçeğinden alınan puanlar incelendiğinde orta gelir düzeyindeki katılımcıların puanlarının, düşük gelir düzeyindeki katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür ($H(2) = 7.467$, $p=.024$) ve (Median=4.87).

Araştırma değişkenlerinin anne eğitim düzeyi açısından değerlendirilmesi.

Katılımcıların anne eğitim düzeyine ilişkin Demografik Bilgi Formunda yer alan 7 seçenek (okuma yazma bilmiyor, okuma yazma biliyor şeklinde), bulguların daha sistematik şekilde yorumlanması

açısından düşük gelir düzeyi, orta gelir düzeyi ve yüksek gelir düzeyi şeklinde yeniden gruplandırılarak ANOVA analiz yöntemi ile incelenmiştir.

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre Benliğin Farklılaşması Envanteri'nin **İç İçe Geçme** (BFEIIG) alt ölçeğinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür [F (2, 297) = 3,906, p = .000]. Anne eğitim düzeyi orta düzey olan katılımcıların İç İçe Geçme alt ölçeğinden aldıkları puanların, anne eğitim düzeyi düşük katılımcıların ve anne eğitim düzeyi yüksek katılımcıların aldıkları puanlardan daha yüksektir.

Benliğin Farklılaşması Envanteri'nin **Ben Pozisyonu** (BFEBP) alt ölçeğinde de gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür [F (2, 297) = 3,766, p = .000]. Anne eğitim düzeyi orta düzey olan katılımcıların Ben Pozisyonu alt ölçeğinden aldıkları puanların, anne eğitim düzeyi düşük katılımcıların ve anne eğitim düzeyi yüksek katılımcıların aldıkları puanlardan daha yüksektir. Beklendiği şekilde anne eğitim düzeyi düşük olan katılımcıların Ben Pozisyonu alabilme eğilimlerinin, hem anne eğitim düzeyi orta seviye olan katılımcılardan hem de anne eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılardan daha düşük olduğu ortaya konmuştur.

Türkçe Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde; **Benlik Daralması** alt ölçeği'nde anne eğitim düzeyi yüksek olan katılımcıların aldıkları puanların, anne eğitim düzeyi orta seviye olan katılımcıların aldıkları puanlardan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür [F (2, 297) = 3,708, p = .000].

Araştırma değişkenlerinin yaşanılan yerleşim yeri açısından değerlendirilmesi.

Yapılan ANOVA testine göre Benliğin Farklılaşması Envanteri'nin **Duyusal Kopma** (BFEDK) alt ölçeğinden alınan puanlar değerlendirildiğinde: büyükşehir ve ilde yaşayan katılımcıların puanlarının, köy/kasabada yaşayan katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür [F (3, 296) = 2,729, p = .000].

Kadın Cinsiyet Rolü alt ölçeğinde ise (TCRTO2KCR) yaşamlarının büyük çoğunluğunun geçirdiği yer köy/kasaba olan katılımcıların aldıkları puanların, büyükşehir ve ilçe grubunda olan katılımcıların puanlarına göre yüksek olduğu görülmüştür (H(3)= 17.008, p=.001) ve (Median=2.50).

Son olarak **Erkek Cinsiyet Rolü** alt (TCRTO5ECR) ölçeğinden alınan puanlar değerlendirildiğinde yaşanılan yerleşim yeri köy/kasaba olan katılımcıların puanlarının,

büyükşehir grubunda olan katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (H(3)= 11.627, p=.009) ve (Median=4.87).

Araştırma Değişkenleri Arasındaki Korelatif İlişkilerin İncelenmesi

Tablo 1

Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği, Benliğin Farklılaşması Envanteri, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Kişilerarası İlişkilerde Affetme Ölçeği Arasındaki İlişkiler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1-TCRTO1ECR	1,000															
2-TCRTO2KCR	,002	1,000														
3-TCRTO3ECR	,182**	,511**	1,000													
4-TCRTO4GCR	,298**	,628**	,626**	1,000												
5-TCRTO5ECR	,272**	,541**	,565**	,693**	1,000											
6-BFEDK	,009	-,208**	-,164**	-,200**	-,245**	1,000										
7-BFEDT	,242**	-,184**	-,097	-,053	-,061	,336**	1,000									
8-BFEIIG	-,079	-,221**	-,158**	-,161**	-,179**	,462**	,709**	1,000								
9-BFEBP	,299**	,160**	,144*	,139*	,008	-,121*	-,044	,178**	1,000							
10-KIAODA	,260**	,059	,068	,081	-,023	-,023	-,169**	-,052	,291**	1,000						
11-KIAOSY	,425**	,045	-,049	-,045	-,200**	,009	-,275**	-,114*	,371**	,519**	1,000					
12-KIAOOO	,280**	,125*	,094	,101	-,041	-,151**	-,288**	-,184**	,259**	,580**	,587**	1,000				
13-TRIIBDBG	,241**	,142*	,044	,120*	-,034	-,050	-,206**	-,109	,343**	,357**	,326**	,259**	1,000			
14-TRIIBDBD	-,040	,193**	,208**	,258**	,230**	-,236**	-,306**	-,359**	-,028	,252**	,153**	,298**	,167**	1,000		
15-TRIIBDBB	,041	,133*	,143*	,153**	,083	-,138*	-,219**	-,178**	,124*	,329**	,179**	,331**	,527**	,294**	1,000	
16-TRIIBDBK	-,015	,127*	,145*	,161**	,116*	-,179**	-,402**	-,363**	-,038	,239**	,212**	,323**	,261**	,575**	,413**	1,000

Tablo anlamlılık değerleri: *p< .05, **p<.01

Tablo 1’ de görüldüğü gibi araştırma değişkenleri arasında pozitif ve negative yönde anlamlı ilişkiler olduğu ortaya konmuştur.

Türkçe Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişiminin Yordanması

Bu aşamada Türkçe Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği’nin Benlik Genişlemesi, Benlik Daralması, Benlik Budanması ve Benlik Kirlenmesi alt boyutlarının her biri ayrı ayrı bağımlı değişken olarak alınmış ve diğer değişkenler tarafından yordanıp yordanmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Aşamalı (Hiyerarşik) Regresyon Analizi tekniği kullanılmıştır.

Tablo 2

İzlenen Adımlara Göre Regresyon Analizine Girilen Değişkenler

	YORDAYICI	YORDANAN
1. BLOK	Duygusal Kopma	
	Duygusal Tepkisellik	
	İç İçe Geçme	
	Ben Pozisyonu	Benlik Genişlemesi
2. BLOK	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Benlik Daralması
	Kadın Cinsiyet Rolü	Benlik Budanması
	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Benlik Kirlenmesi
	Geleneksel Cinsiyet Rolü	
	Erkek Cinsiyet Rolü	
3. BLOK	Durumu Affetme	
	Soruna Yönelme	
	Olumluya Odaklanma	

Benlik genişlemesi değişkeninin diğer değişkenler ile yordanması.

Tablo 3

Araştırma Değişkenlerinin Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin Benlik Genişlemesi Alt Boyutuna Etkisi

Değişken	B	Beta	Sig.	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F	p
1 BFEBP	,608	,398	,000	,440 ^a	,193	,183	17,692	,000 ^b
2 BFEBP	,488	,319	,000	,465 ^b	,216	,192	8,885	,000 ^c
3 BFEBP	,404	,265	,000	,512 ^c	,263	,232	8,519	,000 ^d
KIAODA	,372	,226	,002					

Tablo 3'te görüldüğü gibi Birinci blokta yer alan değişkenlerden Ben Pozisyonu alabilme değişkeni, Benlik Gelişmesi değişkenindeki varyansın %18.3'ünü anlamlı bir şekilde yordamaktadır ($\beta=.398$, $t(295)=6.915$, $p<000$, $pr^2=0.373$.), $[F(4, 295)=17.692$, $p<.000]$. İkinci blokta Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği'nin alt boyutları da analize eklenmiş ancak bağımlı değişken üzerinde anlamlı bir etki yaratmamıştır. Modele göre bağımsız değişkenlerin (Ben Pozisyonu alt boyutu) bağımlı değişken üzerindeki yormada gücü %19.2' ye yükselmiştir ($\beta=.319$, $t(290)=4.847$, $p<000$, $pr^2=0.274$.), $[F(9,290)=8.885$, $p<.000]$. Son olarak üçüncü blokta ise

Kişilerarası Affetme Ölçeği'nin Durumu Affetme alt boyutu ($\beta=.226$, $t(287)=3.182$, $p<000$, $pr^2=0.185$.) Benlik Genişlemesi'ni anlamlı olarak yordayan değişkenler arasına girmiş ve Ben Pozisyonu alt boyutu ile birlikte ($\beta=.226$, $t(287)= 3.921$, $p<000$, $pr^2=0.225$) bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni yordama oranı %23.2 olarak tespit edilmiştir [F(12,287)=8.519, $p<.000$].

Benlik daralması değişkeninin diğer değişkenler ile yordanması.

Tablo 4

Araştırma Değişkenlerinin Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin Benlik Daralması Alt Boyutuna Etkisi

	Değişken	B	Beta	Sig.	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F	p
1	BFEIIG	-,319	-,237	,008	,364 ^a	,132	,121	11,259	,000 ^b
	BFEBP	-,210	-,145	,032					
3	KIAODA	,287	,184	,010	,514 ^c	,265	,234	8,602	,000 ^d
	KIAOOO	,281	,170	,029					

Tablo 4'te görüldüğü gibi analiz sonuçlarına göre birinci blokta yer alan değişkenlerden Benliğin İç İç Geçmesi bağımsız değişkeni bağımlı değişkendeki varyansın % 12.1'ini negatif yönde anlamlı bir şekilde yordamaktadır ($\beta=-.237$, $t(295)= -2.682$, $p<000$, $pr^2=-0.154$.), [F(4,295)=11.259, $p<.000$]. İkinci blokta yer alan değişkenler bir arada iken bağımsız değişken üzerinde anlamlı bir etki yaratamamıştır. Üçüncü blokta yer alan değişkenlerden Ben Pozisyonu ($\beta=-.145$, $t(287)= -2.158$, $p<000$, $pr^2=-0.126$.) alt boyutu bağımlı değişkeni negative yönde anlamlı yordarken; Durumu Affetme ($\beta=.184$, $t(287)=2.598$, $p<000$, $pr^2=0.152$.) ve Olumluya Odaklanma ($\beta=.170$, $t(287)=2.196$, $p<000$, $pr^2=0.129$.) alt boyutları bağımlı değişkeni pozitif yönde anlamlı yordamakta ve bağımlı değişken üzerindeki varyansın %23.4'ünü açıklamaktadır.

Benlik Budanması Değişkeninin Diğer Değişkenler ile Yordanması.

Tablo 5

Araştırma Değişkenlerinin Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin Benlik Budanması Alt Boyutuna Etkisi

	Değişken	B	Beta	Sig.	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F	p
1	BFEBP	,235	,153	,014	,273 ^a	,074	,062	5,920	,000 ^b
3	KIAODA	,372	,224	,003	,436 ^c	,190	,156	5,623	,000 ^d
	KIAOOO	,474	,269	,001					

Tablo 5'te görüldüğü gibi yapılan Aşamalı (Hiyerarşik) Regresyon Analiz sonuçlarına göre birinci blokta yer alan değişkenlerden Ben Pozisyonu alt boyutu ($\beta=.153$, $t(295)= 2.476$, $p<000$, $pr^2=0.143$.), Benlik Budanması'ndaki varyansın % 6.2'sini anlamlı bir şekilde yordamaktadır [$F(4,295)=5.920$, $p<.000$]. İkinci blokta yer alan değişkenler birlikte iken bağımlı değişken üzerinde anlamlı bir etki yaratmamıştır. Son blokta ise Durumu Affetme ($\beta=.224$, $t(287)= 3.020$, $p<000$, $pr^2=0.175$.) ve Olumluya odaklanma ($\beta=.269$, $t(287)=3.325$, $p<000$, $pr^2=0.193$.)değişkenleri birlikte iken benlik budanmasındaki varyansın %15,6'sını anlamlı bir şekilde açıklamıştır [$F(12,287)=5.623$, $p<.000$].

Benlik kirlenmesi değişkeninin diğer değişkenler ile yordanması.

Tablo 6

Araştırma Değişkenlerinin Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin Benlik Kirlenmesi Alt Boyutuna Etkisi

	Değişken	B	Beta	Sig.	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F	p
1	BFDT	-,407	-,300	,000	,420 ^a	,176	,165	15,805	,000 ^b
2	BFEDT	-,409	-,302	,000	,447 ^b	,200	,175	8,068	,000 ^c
	BFEDT	-,331	-,244	,003					
3	BFEBP	-,262	-,167	,013	,518 ^c	,269	,238	8,785	,000 ^d
	KIAOOO	,379	,211	,007					

Tablo 6’da görüldüğü gibi birinci blokta yer alan değişkenlerden Duygusal Tepkisellik alt boyutu ($\beta=-.300$, $t(295)=-3.709$, $p<000$, $pr^2=-0.291$.), Benlik Kirlenmesi değişkenindeki varyansın % 16.5’ini negatif yönde anlamlı bir şekilde yordamaktadır [$F(4,295)=15.805$, $p<.000$].

İkinci blokta yer alan değişkenler içerisinde Duygusal Tepkisellik alt boyutunun ($\beta=-.302$, $t(290)=-3584$, $p<000$, $pr^2=-0.206$.) diğer değişkenlerin de etkisi ile bağımlı değişkendeki varyansın %17.5’ini negatif yönde açıkladığı görülmektedir [$F(9,290)=8.068$, $p<.000$]. Üçüncü blokta ise Duygusal Tepkisellik alt boyutu ($\beta=-.244$, $t(287)= -2.969$, $p<000$, $pr^2=-0.173$.) ve Ben Pozisyonu alt boyutu ($\beta=-.167$, $t(287)=-2.487$, $p<000$, $pr^2=-0.145$.) bağımlı değişkeni negative yönde anlamlı yordarken; Olumluya Odaklanma alt boyutu ($\beta=.211$, $t(287)=2.737$, $p<000$, $pr^2=0.160$.) bağımlı değişkeni pozitif yönde anlamlı şekilde yordamaktadır. Bu üç değişkenin bağımlı değişkendeki varyansın %23.8’ini anlamlı şekilde yordadığı tespit edilmiştir [$F(12,287)=8.785$, $p<.000$].

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Üniversite öğrencileri ile yürütülen bu araştırmada araştırma değişkenleri demografik özellikler açısından incelenmiş, değişkenler arasındaki korelatif ilişkiler değerlendirilmiş ve romantik ilişkilerde benlik değişiminin, benliğin farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ve kişilerarası affetme değişkenleri açısından yordanması amaçlanmıştır.

Araştırma değişkenleri *cinsiyet* açısından değerlendirildiğinde, erkeklerin Ben Pozisyonu, Durumu Affetme, Benlik Daralması, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü ve Erkek Cinsiyet Rolü alt ölçeklerinden kadınlardan daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Bu durum genel olarak değerlendirildiğinde, erkeklerinkendilerine haksızlık edildiğini düşündükleri bir durumu kadınlara göre daha fazla affetme eğiliminde olduklarını ve cinsiyet rolleri konusunda daha kalıplaşmış beklentiler içerisinde olduklarını ifade etmektedir. Bir başka deyişle erkeklerin, evlilik kurumu içerisinde kadının evi çekip çeviren, çocuklara bakım veren, anlayışlı, hoşgörülü, çatışma durumlarında alttan alan, daha pasif ve edilgen konumda olmasını beklerken; erkeğin daha aktif ve rekabetçi, faturaları ödeyen, eve para getiren gibi daha erkeksi rolleri üstlenmesini beklediklerini ifade etmektedir (Attanapola, 2004; Beutel ve Marini, 1995; Dinç ve Çalışkan, 2016; Dökmen, 2010; Hajnalka, 2014; İmamoğlu, 1991; Moya, Exposito ve Ruiz, 2000). Bu bulgu ile tutarlı olarak Arıcı’nın (2011) yürüttüğü çalışmada da Eşitlikçi Cinsiyet Rolü alt ölçeğinden kadınların aldıkları

puanlar erkeklere oranla daha yüksek bulunmuşken; Geleneksel Cinsiyet Rolü alt ölçeğinde ise erkeklerin daha yüksek puanlar aldıkları gösterilmiştir. Bunlara ek olarak romantik ilişki içerisindeki erkekler, partnerlerinin etkisi ile benlik yapılarındaki bir takım özellikleri kaybetmektedirler. Benlik Daralması puanlarının kadınlara oranla daha yüksek oluşu benliklerine ilişkin hobi, ilgi alanı, mesleki gelişim girişimleri gibi bazı yapılardan vazgeçebildikleri anlamına gelmektedir. Bu bulgu ile tutarlı olarak Tuncer'in (2019) çalışmasında da kadınların Benlik Genişlemesi puanlarının erkeklerden; erkeklerin Benlik Daralması puanlarının ise kadınlardan daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Erkeklerin Ben Pozisyonu alt ölçeğinden kadınlara göre daha yüksek puanlar alması ise kök aileden ya da diğer sosyokültürel normlardan daha bağımsız kararlar alabildikleri ve onay alma ihtiyacından bağımsız olarak kendilerini daha fazla ortaya koyabildikleri anlamına gelmektedir. Bu bulgu ile tutarlı olarak daha önce benliğin farklılaşması ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkilerin incelendiği bir çalışmada Benliğin Farklılaşması Envanteri'nin tüm alt boyutlarında erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür (Değirmenci ve Demirli, 2019). Mert ve Topal'ın (2018) çalışmasında ise Duygusal Tepkisellik ve İç İç Geçme alt boyutunda kadınlar erkeklere oranla daha yüksek puanlar aldıkları ortaya konmuştur. Alanyazın incelendiğinde benliğin farklılaşması konusunda erkeklerin kadınlara oranla daha özerkleşebilmiş olduklarını söylemek mümkün görünmektedir.

Kadınların erkeklere istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek puan aldıkları tek alt ölçek ise Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği'nin Eşitlikçi Cinsiyet Rolü alt ölçeği olmuştur. Bu durum kadının daha fazla sosyal hayatın ve çalışma hayatının içinde oluşu ile birlikte erkekler ile eşit rollerde olmayı istedikleri anlamına gelmektedir. Arıcı'nın (2011) araştırma bulguları ile tutarlı olarak çalışmaya katılan kadın katılımcılar, toplumun ve kültürün "kadın" ve "erkek" olmaya dair gelenekselleşmiş beklentilerini reddederek daha eşitlikçi ve biyolojik cinsiyetlerden bağımsız rol paylaşımını savunmaktadırlar. Özdemir, Batga ve Uçar'ın çalışmasında da araştırma sonuçlarımızla tutarlı olarak kadınların Eşitlikçi Cinsiyet Rolü puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde kadınların Eşitlikçi Cinsiyet Rolüne verdikleri önemi vurgulayan pek çok çalışmaya rastlamak mümkündür (Friez ve diğ., 2003; Öngen ve Aytaç, 2013). Mevcut bilgiler, kadınların sosyal hayatta ve kadın erkek ilişkilerinde eşitlik ihtiyaçlarının ve hassasiyetlerinin gitgide arttığı şeklinde yorumlanabilir.

Gelir düzeyinin araştırma değişkenleri üzerindeki etkisine bakıldığında; Durumu Affetme ve Soruna Yönelme alt ölçeklerinden yüksek ve orta gelir düzeyindeki katılımcıların aldıkları

puanların, düşük gelir düzeyindeki katılımcıların puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, gelir düzeyinin yükselmesi ile birlikte katılımcıların durumları affetme eğilimlerinin ve affetme süreci içerisindeki en önemli adımlardan biri olan soruna yönelme konusundaki motivasyonlarının yükseldiğini göstermektedir. Bunlara ek olarak orta gelir düzeyindeki katılımcıların düşük gelir düzeyindeki katılımcılara göre kadın ve erkelere ilişkin daha eşitlikçi cinsiyet rolü beklentileri içerisinde oldukları gösterilmiştir. Bu durumun anne ve babanın her ikisinin de çalıştığı ailelerde, doğal olarak ekonomik gelir düzeyinin yükselmesi ve “çalışan anne” modeli ile yetişen çocukların cinsiyet rolleri konusunda daha eşitlikçi beklentiler geliştirerek büyümesi ile açıklanabileceği düşünülmektedir. Aksine annenin ev hanımı olduğu, yalnızca babanın çalıştığı ailelerde yetişen erkeklerin, babaları ile özdeşim kurduğu ve erkek cinsiyet rolü beklentilerinin yüksek olduğu görülmüştür (Özdemir, Batga ve Uçar, 2019).

Annenin eğitim düzeyinin ve çalışıp çalışmama durumunun aile içerisindeki pek çok dinamiği etkilediği bilinmektedir. Örneğin annesi üniversite mezunu olan bireylerin, annesi ilköğretim mezunu olanlara göre Eşitlikçi Cinsiyet Rolü beklentileri daha yüksektir (Arıcı, 2012). Bu nedenle üniversite öğrencilerinin araştırma değişkenleri ile ilişkili tutumlarının anne eğitim düzeyi açısından incelenmesinin de önemli olduğu düşünülmüştür. Benliğin Farklılaşması Envanteri'nin İç İç Geçme ve Ben Pozisyonu alt ölçeklerinde anne eğitim düzeyi orta olan öğrencilerin aldıkları puanların anne eğitim düzeyi yüksek ve düşük olan öğrencilerin aldıkları puanlardan daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Bir başka deyişle anne eğitim seviyesi düşük olan ve yüksek olan katılımcıların bireysel sınırlarını oluşturmada ve korumada daha marjinal tutumlar sergileyebildikleri; anne eğitim düzeyi orta seviyede olanların ise kök ailelerine daha fazla bağımlı kaldıkları, bireysel sınırlarının yapılandırılması ve kendi benliklerini sağlıklı bir şekilde ortaya koyabilme noktasında daha az yetkin olabildikleri söylenebilir. Değirmenci'nin (2019) çalışmasında ekonomik gelir düzeyinin benliğin farklılaşması üzerinde anlamlı bir etki yaratmadığı belirtilmişken; Mert ve Gülmez'in (2018) çalışmasında ekonomik gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin diğerlerine oranla Ben Pozisyonu alt ölçek puanlarının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Benlik Daralması alt ölçeğinde ise anne eğitim seviyesi yüksek olan öğrenciler, anne eğitim seviyesi orta olan öğrencilerden daha yüksek puanlar almışlardır. Bu durum annenin eğitim seviyesi yükseldikçe ailede söz sahibi olma, diğer aile üyelerini yönlendirme ve değiştirme gücünün artması ile açıklanabilir. Aile içerisinde annenin müdahaleleri ile kişisel özellikleri ve

benliği üzerinde düzenlemeler yapan birey, romantik ilişki içerisinde de partnerin geri bildirimleri ile bir takım olumlu özelliklerinden vazgeçmeye ya da onları kaybetmeye daha hazır hale gelebilir.

Yerleşim yerinin araştırma değişkenleri üzerindeki etkisi incelendiğinde; Duygusal Kopma alt ölçeğinden yaşamının büyük bir kısmını büyükşehir ve ilde geçiren öğrencilerin, köy ve kasabada geçiren öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı görülmüştür. Metropol yaşamının bireyi yalnızlaştırdığı, yardımlaşma, birbirini destekleme, diğeri için özgeci tutumlar sergileme gibi toplulukçu kültürel değerler yerine bireyselleşmeye vurgu yaptığı ve duygusal izolasyona neden olduğu bilinmektedir. Bu bilgiler ile tutarlı olarak büyükşehir ve ilde yaşayan öğrencilerin çok fazla duygusal yakınlıktan rahatsızlık duydukları ortaya konmuştur. Yine literature uyumlu olarak yaşamının büyük kısmını büyükşehirlerde geçiren üniversite öğrencilerinin kadın ve erkek cinsiyet rolleri konusunda köy ve kasabada geçirenlere göre daha eşitlikçi tutumlar içerisinde oldukları görülmektedir (Düşmez, 2016; Özdemir, Batga ve Uçar, 2019).

Araştırma değişkenleri arasındaki korelatif ilişkiler değerlendirildiğinde; Eşitlikçi Cinsiyet Rolü ile Ben Pozisyonu, Soruna Yönelme, Olumluya Odaklanma, Benlik Genişlemesi alt ölçekleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. “Kadın” ve “Erkek” cinsiyet rollerine dair daha eşitlikçi tutumları benimseyen katılımcıların romantik ilişkilerinde, baskı ve stres altındayken bile sakin kalabildikleri ve kendi doğruları çerçevesinde karar alabildikleri, kendilerine olumlu özellikler katabildikleri, daha yetkin ve donanımlı hale gelebildikleri, kişilerarası ilişkilerde haksızlığa uğradıklarında karşı tarafın ihtiyaçlarını anlamaya çalışarak ve ilişkinin olumlu taraflarına odaklanarak affetmeye daha eğilimli olabildikleri söylenebilir.

Kişilerarası Affetme Ölçeği'nin Durumu Affetme alt ölçeği ile Ben Pozisyonu, Benlik Genişlemesi ve Benlik Budanması alt ölçekleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bu bulgu affetmenin, sağlıklı ilişkiler için gerekli olması aynı zamanda kişinin kendi benliğine de olumlu özellikler ve yenilikler katması, olumsuz özellik ve alışkanlıklarını bırakması ve her durumda kendisine saygı duyabilmesi ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Türkçe Romantik İlişkilerde İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği'nin Benlik Kirlenmesi alt ölçeği ile Duygusal Tepkisellik ve İç İç Geçme alt ölçeklerinde negatif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bir başka deyişle romantik ilişkide partnerin etkisi ile kişiliğe olumsuz özellikler, tutum ve alışkanlıklar eklenmesi durumunun, duygularını dürtüsel şekilde yaşamaya eğilimli olma ve diğerleri ile arasına sınır koyamama durumları ile negatif ilişkili olduğu söylenebilir. Kendi

duygularını düzenlemeye ihtiyaç duymadan deneyimleyen ve kendi ihtiyaçlarını ön planda tutan bireylerin, olumlu ya da olumsuz anlamda diğerlerinden daha az etkileneceği akla yatkın gelmektedir. Duygusal Tepkisellik ve Benlik Kirlenmesi alt ölçekleri arasındaki negatif ilişkiyi bu çerçevede anlamlandırmak mümkün görünmektedir. Başkalarından onay alma ihtiyacı, diğerlerinden bağımsız önemli kararlar alamama ve yetkin olamama durumlarını ölçen İç İç Geçme ve İlişkide partnerden etkilenecek olumsuz tutum ve kişilik özellikleri edinme durumunu ölçen Benlik Kirlenmesi alt ölçekleri arasındaki negatif ilişki ise beklenenin tersine bir bulgudur. Bu durum İç İç Geçme alt ölçeği'nin daha çok kök aile ile birey arasındaki sınırları, yani bireyin kök ailesinden bağımsız kararlar alabilme, adımlar atabilme potansiyelini ölçmesi ve aile büyüklerinin öğüt ve önerilerinden dışarı çıkamayan birinin, partnerinin etkisi ile değişime açık olmayacağı ile açıklanabilir.

Erkek olmaya dair kalıplaşmış beklentileri ölçen Erkek Cinsiyet Rolü ve diğerlerinden duygusal olarak izole olmayı, diğerleri ile duygusal anlamla yakınlık kurmaktan kaçınmayı ifade eden Duygusal kopma alt ölçekleri arasında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Erkeğe sosyal hayatın ve iş hayatının içinde olmayı, rekabetçi ve aktif olmayı atfeden geleneksel erkek cinsiyet rolü beklentilerinin gerçekleştirilmesinin, diğerlerinden izole olmakla mümkün olmayacağı düşünüldüğünden bu bulgu araştırma öngörülleri ile uyumlu bulunmuştur. Bunlara ek olarak cinsiyet konusuna daha geleneksel bakmayı ifade eden Geleneksel Cinsiyet Rolü alt ölçeği ile, romantik ilişkide partnerin baskısı ve etkisi ile bir takım olumlu kişilik özellikleri, tutum ve alışkanlıkları kaybetmeyi ölçen Benlik Daralması Ölçeği arasındaki pozitif ilişki araştırma öngörülleri ile tutarlıdır.

Araştırma Değişkenlerinin, Romantik İlişkide İlişkisel Benlik Değişimini yordama gücü ile ilgili bulgular değerlendirildiğinde; aşamalı regresyon analizine ölçeğin alt boyutları tek tek bağımlı değişken (yordanan) olarak alınmıştır. Bağımsız değişkenlerimizden Ben Pozisyonu ve Durumu Affetme değişkenlerinin Benlik Genişlemesi'ndeki varyansın % 23.2'sini açıkladığı görülmüştür. Bu bulgu Ben Pozisyonu alabilme ve Durumu Affetme gibi immatürüden uzak özelliklerin, benliğe pozitif donanımlar eklemeyi ifade eden Benlik Genişlemesi'ni açıkladığı anlamına gelmektedir. Ben Pozisyonu ve Olumluya Odaklanma değişkenlerinin negatif yönde; Durumu Affetme Değişkeninin ise pozitif yönde, bu üç değişkenin ise birlikte Benlik Daralması'ndaki varyansın % 23.4'ünü açıklayabildiği bulunmuştur. Bu bulgu ile tutarlı olarak Ben Pozisyonu alabilme konusunda yeterliğe sahip bir bireyin, romantik ilişki içerisinde iken partnerinin etkisi ile

kendisindeki olumlu özelliklerinden vazgeçmesi, partnerinin baskı ve kısıtlamaları ile benliğindeki zenginlikleri kaybetmesi çok mümkün görünmemektedir. Hayata daha pozitif bakabilen, olayların ve durumların içindeki olumlu yanları görüp affedici olabilen bireylerin benlik saygısı düzeylerinin yüksek olduğu, kişisel sınırlarını belirleme ve koruma konusunda yetkin oldukları düşünülerek (Sarıkaya; 2018), romantik ilişki içerisinde olumsuz yönde kısıtlanmalara ve kayıplara müsammaha etmeyecekleri öngörülmüştür. Durumu Affetme ve Olumluya Odaklanma değişkenlerinin Benlik Budanması'ndaki varyansın pozitif yönde ve % 15.6'sını açıkladığı görülmüştür. Benlik yapısındaki olumsuz yanların, romantik ilişki içerisinde olunan partnerin etkisi ile törpülenmesini ifade eden Benlik Budanması'nın Durumu Affetme ve Olumluya Odaklanma değişkenleri tarafından yordanmasının, affedici ve optimist insanların pozitif yönde değişime daha fazla açık olmaları ile ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Duygusal Tepkisellik, Ben Pozisyonu ve Olumluya odaklanma değişkenleri birlikte iken Benlik Kirlenmesi'ndeki varyansın %23.8'ini negatif yönde yordamıştır. Duygusal Tepkisellik değişkeninin etkisi tartışılacak olursa, duygularını ön planda yaşamamanın, olaylara dürtüsel bir şekilde hemen tepki vermenin negatif yönde de olsa değişime açık olmamayı da beraberinde getireceği düşünülmektedir. Dolayısıyla duygusal tepkisel bireylerin, partnerlerinin kendilerine negatif tutum ve alışkanlıklar kazandırmalarına da fırsat vermeyecekleri düşünülmektedir.

Her araştırmada olduğu gibi bu araştırmanın da bir takım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma verilerinin 2021-2022 yılı eğitim öğretim yılı bahar dönemi süresince toplanmış olması ile zaman sınırlı ve öz bildirim dayalı ölçeklerden elde edilmiş olması sebebiyle katılımcıların kendilerine dair algılarıyla sınırlıdır. Romantik ilişkilerde ilişkisel benlik değişiminin derinlemesine incelenebilmesi adına nitel araştırma tekniklerinin de kullanıldığı çalışmaların planlanmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Aalgaard, R. A., Bolen, R. M., & Nugent, W. R. (2016). A literature review of forgiveness as a beneficial intervention to increase relationship satisfaction in couples therapy. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 26(1), 46-55.
- Akaydın, F. Ş. (2002). Üniversite öğrencilerinin problem alanları, problemlilik düzeyleri, problem çözme becerileri ve yardım arama davranışları arasındaki ilişkilerinin incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Aluede, O., Imhonde, H. & Eguavo, A. (2006). Academic, career and personal needs of nigerian university students. *Journal of Instructional Psychology*, 33 (1), 50-57.
- Arlı, E. (2013). Barınma yerinin üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal gelişim ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin odak grup görüşmesi ile incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2), 173-178.
- Arıcı, F. (2011). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılar ve psikolojik iyi oluş. (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Attanapola, C.T. (2004). Changing Gender Roles And Health Impacts Among Female Workers In ExportProcessing Industries In Sri Lanka. *Social Science & Medicine*, 58, 2301–2312.
- Bartle, S. E., & Rosen, K. (1994). Individuation and relationship violence. *American Journal of Family Therapy*, 22(3), 222–236. <https://doi.org/10.1080/01926189408251316>
- Beutel, A. M. & Marini, M. M. (1995). Gender and Values. *American Sociological Review*, 60(3), 436-448.
- Bilgin, M. (2000). Üniversite öğrencilerinin sorunları ile değerleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 18-25.
- Bowen, M. (1985). Family therapy in clinical practice. New York: Jason Aronson.
- Büyükkşahin, A. (2006). Yakın ilişkilerde bağlanım: yatırım modelinin bağlanma stilleri ve bazı ilişkisel değişkenler yönünden incelenmesi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Chickering, A. W., & L. Reisser, L. (1993). Education and identity (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Çapan, E. (2017). Güvenli Bağlanma ve Affedicilik: Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33 (2): 280-292.
- Değirmenci, E. ve DEMİRLİ, C. (2019). Çekirdek veya geniş ailede yetişen bireylerde sosyal onay ihtiyacı ile benliğin farklılaşması arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 2(1), 79-95.
- Dezutter, J., Leijssen, M. and Toussaint, L. (2016). Forgiveness, Ego-Integrity, and Depressive Symptoms in Community-Dwelling and Residential Elderly Adults. *J Gerontol B Psychol Sci Soc Sci*, 71 (5) , 786–797.
- Dinç, A. ve Çalışkan, C. (2016). The Perspectives of University Students on Gender Roles. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3671- 3683.

- Dizman H, Gürsoy H., (2005). İlköğretim Dördüncü Ve Beşinci Sınıfa Devam Eden Anne Yoksunu Olan Ve Olmayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2): 437-446.
- Doğan, T. (2012). A long-term study of the counseling needs of turkish university students. *Journal of Counseling & Development*, 90, 91-96.
- Dökmen, Z. Y. (2010). Toplumsal Cinsiyet, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Düşmez, İ. (2016). Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü tutumlarının incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 47, 489-509.
- Eker, E. (2019). Romantik çiftlerde öznel partner affediciliğinin ilişki istikrarına etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisan tezi.) Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İstanbul.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Bekir, H. Ş. (2005). Gazi üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 479-496.
- Erkan,S., Cihangir Çankaya, Z., Terzi, Ş., Özbay, Y. (2011). Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezlerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 174- 198.
- Fincham, F. D., & Cui, M. (Eds.). (2011). Romantic relationships in emerging adulthood. New York, NY: Cambridge University Press.
- Frieze, I. H., Ferligoj, A. K., Kogovšek, T., Renner, T., Horvat, J., & Šarlija, N. (2003). Gender-role attitudes in university students in the United States, Slovenia and Croatia. *Psychology of Women Quarterly*, 27 (3), 256-261.
- Gizir, C. A. (2010). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezleri'nin rol ve işlevleri: Gelişmeler ve sınırlılıklar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 11-25.
- Gökmen, G. ve Çakır, S.G. (2019). Eğitim fakültesi öğrencilerinin sosyal bağlılık, duyguları yönetme, yaşam pozisyonları, temas engelleri ve koşulsuz kendini kabul ile affetme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslar arası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (1), 1-7.
- Hajnalka, F. (2014). Gender role attitudes among higher education students in a borderland Central-Eastern European region called 'Partium'. *CEPS Journal*, 4(2), 49-70.
- Hazan, C. & Shaver, P.R.(1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *J Personality Social Psychol*, 52(3):511–24.
- İmamoğlu, O.E. (1991). Aile içinde Kadın Erkek Rollerini. TC. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları Türk Aile Ansiklopedisi, 3, 832-835.
- Kalkan, E. ve Aydoğan, D. (2019). Evlilik İlişki Kalitesini Benlik Açısından Değerlendirme: Benliğin Farklılaşması ve İlişkisel Özgünlük. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(1), 174-189.
- Karagüven, M. H. (2001, Eylül). Üniversite öğrencilerinin sorunlarını incelemeye yönelik bir araştırma. VI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri, Ankara.
- Massengele, M., Choe, E. and Davis, D. (2017). Self-Forgiveness and Personal and Relational Well-Being. Woodyatt, Worthington and Wenzel (Eds.). Handbook of the Psychology of Self-Forgiveness (pp. 101-113). New York.

- Mattingly, B. ve Lewandowski, G.W., Jr. (2014). Expanding the self brick by brick: Non-relational self-expansion and self-concept size. *Social Psychological and Personality Science*, 5, 483-489.
- McNamara Barry, C., Madsen, S. D., Nelson, L. J., Carrol, J. S. & Badger, S. (2009). Friendship and romantic relationship qualities in emerging adulthood: Differential associations with identity development and achieved adulthood criteria. *Journal of Adult Development*, 16: 209–222. Doi: 10.1007/s10804-009-9067-x
- Mert, A. ve Gülmez, E. (2018). Özgeçicilik ile benlik ayırma arasındaki yordayıcı ilişkinin bazı değişkenlerle incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(11). 961- 989.
- Mert, A., ve Topal, İ. (2018). Benlik ayırma sürecinin manevi yönelimine etkisinin bazı değişkenlerle incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(14), 68-91.
- Moya, M., Expósito, F. & Ruiz, J. (2000). Close Relationships, Gender, and Career Saliency. *Sex Roles*, 42(9-10), 825-846.
- Myerberg, L. (2011). *Forgiveness as a mechanism of self-regulation: an ego-depletion model* (Unpublished doctoral dissertation). Psychology University of Richmond, Richmond, VA.
- McIntyre, K.P. Mattingly, B.A. ve Lewandowski Jr., G.W. (2015). When “we” changes “me”: The two-dimensional model of relational self-change and relationship outcomes. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32(7), 857-878
- Öksüz, Y. (2002). Ergenin Kişilik Gelişiminde Ebeveynin Rolü, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 155-156, Yaz- Güz.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (48), 1-18.
- Öngün, E. ve Ünsal, G. (2018). Üniversite yaşamında yakın ilişkiler ve istismar. *Türkiye JAREN*,4(1):52-58
- Özbay, G. (1997). Üniversite öğrencilerinin problem alanlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Özdemir, L., Batga, B. & Uçar, B.(2019). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarını etkileyen demografik niteliklerin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10 (24), 212-228.
- Öztürk Serter, G. (2018). Üniversite öğrenimi gören öğrencilerin algıladıkları duygusal istismar ile affetme ve öznel iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 13 (19), 1465-1484.
- Polat ve İlhan (2018), Polat, K ve İlhan, T. (2018). Evli bireylerde çift uyumu ve bazı psikolojik belirtilerin benliğin farklılaşması açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8(50), 87-115.
- Rosen, K. H., Bartle-Haring, S., & Stith, S. M. (2001). Using Bowen theory to enhance understanding of the intergenerational transmission of dating violence. *Journal of Family Issues*, 22, 124–143.

- Sakallı, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve Erkeklere İlişkin Tutumlar ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Schubert, E. E., Protinsky, H. O., & Viers, D. (2002). Levels of differentiation and marital egalitarianism in men who batter. *Journal of Family Theory*, 14, 1–19.
- Schweiter, R. D. (1996). Problems and awareness of support services among students at an urban australian university. *Journal of American College Health*, 45 (2).
- Tuncer, S. (2019). Üniversite öğrencilerinin yakın ilişki inançları ve benlik değişimlerinin romantik ilişkilerinin niteliğini yordama gücü. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Türk Üniversite Gençliği Araştırması. (2003). Türk üniversite gençliği araştırması: üniversite gençliğinin sosyo-kültürel profili. Ankara: G. Ü. İletişim Fakültesi Basımevi.
- Ültanır, E. (1998). Üniversite öğrencileri için geliştirilen problem tarama envanterinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 10 (2), 23-32.
- Yök 2018-2019 İstatistik Raporu.

Extended Abstract

Purpose and Method

In the current study, the predictability of positive and negative changes that occur in one's self by the influence of a partner when in a romantic relationship were investigated in terms of differentiation of self, gender roles and forgiveness in inter personal relationships. Therefore, to examine the relationships between these variables the "correlational survey model " and for sampling method "convenience sampling method" was used. The study group of the research consists of a total of 300 university students, which 150 women (50%) and 150 men (50%). The study's data was collected through Turkish Self-Change in Romantic Relationships Scale, Turkish Differentiation of Self Inventory Short Form, Turkish Gender Roles Attitude Scale and The Scale of Forgiveness on interpersonal Relationships. Moreover, the data was analyzed by SPSS and the relationships between research variables were examined through correlation analyzes that are suitable for the structure of the research variables. A hierarchical regression analysis was conducted to determine whether the relational self-change in romantic relationships (dependent variable) was predicted by other independent variables (differentiation of self, gender role attitudes, forgiveness in interpersonal relationships).

Results

When the research variables are evaluated in terms of gender, it is seen that men have higher scores than women on **self**-position, forgiveness, self-contraction, gender role in marriage, traditional gender role and masculine gender role subscales. In the egalitarian gender role sub-dimension, the scores of the female participants were found to be significantly higher than the scores of the male participants.

When evaluated in terms of income level, it was found that the participants with low-income level received lower scores from the sub-dimensions of orientation to the problem and egalitarian gender role; on the other hand, in the forgiveness to status sub-dimension, it was observed that the participants with higher incomes have higher scores.

It was observed that the scores of the participants whose mother has medium education level in the sub-dimension of fusion with others and getting the self-position sub-dimensions were significantly higher than the other participants. Furthermore, the scores of the participants with a high level of maternal education were significantly higher in the self-contraction subscale.

When the study's results were evaluated in terms of place of residence, the emotional cut off subscale scores of the participants living in the metropolitan and the province were higher than the participants living in the village or town. On the other hand, in the feminine gender role and masculine gender role subscales, it was seen that the scores of the participants whose place of residence was village or town were higher than the scores of the participants in the metropolitan and district groups.

There are significant correlations that were found between research variables and sub-dimensions. First, there were positive significant relationships between egalitarian gender role, self position, orientation to problem, focusing on positive and self expansion sub-dimensions, and also between traditional gender role and self-contraction sub-dimensions; moreover, it was observed that there were a negative significant relationship between the masculine gender role and emotional cut off sub-dimensions. In addition, there were negative significant relationships between the emotional reactivity and the self-adulteration sub-dimension, and between the fusion with others and the self-adulteration sub-dimension.

When the predictive power of the independent variables is evaluated, for the situation that all variables are taken together, the explained variances are as follows; 23.2% of the variance in self-expansion was explained by forgiveness to status and self position positively; 23.4% of the variance in self-contraction was explained by forgiveness to status and Focusing on the positive positively; 15.6% of the variance in self-pruning was explained by forgiveness to status and focusing on the positive positively; and lastly self position (negatively) and focusing on the positive (positively) explained 23.8% of the variance in self-adulteration.

Discussion and Suggestions

When the influence of gender on the research variables is considered, it is seen that men expect a more passive role from women in marriage as who takes care of the house, cares for the children, is understanding, tolerates, does not complaint; on the other hand, it is seen that men position themselves in more masculine roles such as more active and competitive, paying the bills, bringing money to home. In addition, in romantic relationships some features of men's self-structures are lost by the influence of their partners. In this regard having higher self-contraction scores than women means that men can give up some constructs of their self such as hobbies, interests, and professional development initiatives. Moreover, having higher scores on the self position subscale than women means that men can make more independent decisions from the family that they were born or other sociocultural norms, and that they can assert themselves more independently of the need for approval. The fact that women score significantly higher than men on the equalitarian gender role subscale of the gender roles attitude scale shows that women want to be in equal roles with men, as they are more involved in social and working life. Furthermore, with increase in the income level, it was observed that the tendency of the participants to forgive situations and their motivation to turn to the problem, which is one of the most important steps in the forgiveness process, increase. Lastly, participants with low and high maternal education levels may exhibit more marginal attitudes in establishing and protecting their individual boundaries; on the other hand, it can be said that those with a medium level of maternal education are more dependent on their families that they were born and are less competent in structuring their individual boundaries and revealing their own selves in a healthy way.

It has been revealed that students living in metropolitan, and provinces are disturbed by too much emotional intimacy. This can be explained by the fact that metropolitan life isolates individual, emphasizes individualization instead of collectivist cultural values such as helping each other, supporting each other, and exhibiting altruistic attitudes towards the other, and causes emotional isolation.

When the findings related to the predictive power of the research variables on Relational Self-Change in a romantic relationship were evaluated; it does not seem very possible for an individual who has the competence to take the self position to give up his positive qualities with the influence of his partner, and to lose the richness of his self with the pressure and restrictions of his partner, while in a romantic relationship. It is thought that the individuals who have positive attitudes toward life, events, and situations, and can be a forgiver, have high levels of self-esteem, are competent in determining and protecting their personal boundaries, will not tolerate negative restrictions and losses in a romantic relationship. It has been thought that the predicting of self-pruning, which describes the fact that the negative aspects of the self-structure are eroded by the influence of the romantic partner, Forgiveness to Status and Focusing on the Positive, may be related to the fact that merciful and optimistic people are more open to positive change. When the effect of the emotional reactivity is considered, it is thought that experiencing emotions in the foreground and reacting impulsively to events will lead to not being open to change, even if it is negative. Thereby, it is thought that emotionally reactive individuals will not allow their partners to affect them in terms of acquiring negative attitudes and habits.

As in any research, this study also has some limitations. Since the research data were collected during the spring semester of the 2021-2022 academic year and were obtained from time-limited and self-reported scales, it is limited to the self-perceptions of the participants. It is thought that planning studies using qualitative research techniques to examine the relational self-change in romantic relationships in depth will contribute to the field.

ETİK BEYAN:“*Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerdeki Benlik Değişimlerinin İncelenmesi*” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Hacettepe Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik araştırmalar Etik Kurulu’ndan 31.03.2022 tarih ve E-35853172-300-00002111786 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.